

વિજ્ઞાનના વિવિધ ઉપકરણો અને તેનો ઉપયોગ

વૈજ્ઞાનિક સાધન	ઉપયોગ	શોધક
એમીટર	★ વિદ્યુતપ્રવાહ માપવા માટેનું સાધન	
એનીમોમીટર	★ પવનની દિશા અને વેગ માપવા માટેનું સાધન.	
અનિયોમીટર	★ હવાની શક્તિ તથા ગતિ માપવા માટેનું સાધન	
એરોમીટર	★ વાયુ પદાર્થોની ઘનતા જાણવા માટે	
બેરોમીટર	★ હવાનું દબાણ માપવા માટેનું સાધન.	ટોરીસેલી (ઇટાલી)
ઓડીઓમીટર	★ સાંભળવા માટેનું સાધન.	
ડાયનેમોમીટર	★ વિદ્યુતશક્તિ માપવા માટેનું સાધન.	
ક્રોનોમીટર	★ વહાણોમાં વપરાતું ચોક્કસ સમય માપવા માટેનું સાધન.	
કેલરીમીટર	★ ગરમીનો જથ્થો માપવા માટેનું સાધન.	
ઓલ્ટીમીટર	★ વિમાનમાં ઊંચાઈ માપવા માટેનું સાધન.	
ઓપ્ટોમીટર	★ દ્રષ્ટિક્ષમતા માપક સાધન	
ફેધોમીટર	★ દરિયાની ઊંડાઈ માપવા માટેનું સાધન.	
ફોટોમીટર	★ બે પ્રકાશિત વસ્તુના પ્રકાશની તુલના કરવામાટેનું સાધન.	રોબર્ટ વિલહેલ્મ બુનસેન
ગેલ્વેનોમીટર	★ વિદ્યુતપ્રવાહનું અસ્તિત્વ અને દિશા જાણવા માટેનું સાધન.	સ્વીગર
હાઇડ્રોમીટર	★ પ્રવાહીની ઘનતા માપવા માટેનું સાધન.	
લેક્ટોમીટર	★ દૂધની ઘનતા માપવા માટેનું સાધન.	
હાઈગ્રોમીટર	★ હવામાં ભેજ માપવા માટેનું સાધન.	
ગ્રેવીમીટર	★ ગુરુત્વાકર્ષણ ક્ષેત્રના પરિવર્તન માપવા માટેનું સાધન.	
કલરીમીટર	★ રંગની તીવ્રતા માપવા માટેનું સાધન.	
વિસ્કોમીટર	★ ચીકાશ માપવા માટેનું સાધન.	
વોલ્ટામીટર	★ વિદ્યુતપ્રવાહનું બળ માપવા માટેનું સાધન.	
વોલ્ટમીટર	★ વિદ્યુતપૃથ્થકરણ માપવા માટેનું સાધન.	
ટ્રાન્સમીટર	★ રેડિયો, વિદ્યુતતરંગો મોકલવા માટેનું સાધન.	
થર્મોમીટર	★ માનવશરીરનું ઉષ્ણતામાન માપવા માટેનું સાધન.	ફેરનહીટ (જર્મની)
ટેકોમીટર	★ વિમાન અને મોટરબોટની ગતિ માપવા માટેનું સાધન.	
વેવમીટર	★ વિદ્યુત ચુંબકીય તરંગોની તરંગ લંબાઈ અને આવૃત્તિ માપન માટેનું સાધન	
ટેલીમીટર	★ અમુક અમુક અંતરે બનતી ભૌતિક ઘટનાઓ નોંધવા માટેનો સાધન.	
રીફ્રેક્ટોમીટર	★ વક્રીભવનનો આંક માપવા માટેનું સાધન.	
પાઈરોમીટર	★ ખૂબ જ ઊંચું તાપમાન માપવા માટેનું સાધન.	

સ્પીડોમીટર	★ વાહનનો વેગ માપવા માટેનું સાધન.	
સેલીનોમીટર	★ મીઠાના દ્રાવણની ઘનતા વડે દ્રાવણમાં રહેલા મીઠાનું પ્રમાણ માપવા માટેનું સાધન.	
પાયરહિલીઓમીટર	★ સૂર્યના વિકિરણો માપવા માટેનું સાધન.	
સ્ફેરોમીટર	★ સપાટીનો વળાંક માપવા માટેનું સાધન.તથા ગોળાકાર તળિયાની વક્રતાની ત્રિજ્યા જાણવા માટેનું સાધન	
સ્ફીગ્મોમેનોમીટર	★ લોહીનું દબાણ માપવા માટેનું સાધન.	
મેનોમીટર	★ વાયુનું દબાણ માપવા માટેનું સાધન.	
મેઝનોમીટર	★ ચુંબકીયક્ષેત્ર માટેનું સાધન	
ઓપ્ટોમીટર	★ દ્રષ્ટિ ક્ષમતા માપવાનું સાધન	
કિલનોમીટર	★ ઢાળ માપવા માટેનું સાધન	
એયરોમીટર	★ હવા અને ગેસના ભાર અને ઘનત્વ જાણવા માટેનું સાધન	
વિસ્કોમીટર	★ દ્રવ્યોની શ્યાનતા જાણવા માટેનું સાધન	
ઓડોમીટર	★ વાહન દ્વારા કપાયેલ અંતરને માપવા માટેનું સાધન	
કેલોરીમીટર	★ ઉષ્મા ઊર્જા માપવા માટેનું સાધન	
પોટેન્શિયોમીટર	★ વિદ્યુતવાહનના નાના અવરોધને માપવા માટેનું સાધન	
હાઈગ્રોમીટર	★ ભેજ માપવા માટેનું સાધન	યુ.સ્ટે ફેલ્ડ(1887)
સાઇકોમીટર	★ વાયુનો ભેજ માપવા માટેનું સાધન	
રોટામીટર	★ ફલો માપવા માટેનું સાધન	
જ્યોડીમીટર	★ અંતર માપવા માટે	
સ્ફીગ્મો મેનો મીટર	★ રૂધિરનું દબાણ માપવા માટેનું સાધન	
નેફ્રો મીટર	★ વાદળોની ગતિ તથા માત્રા માપવા માટેનું સાધન	
હિમોસાઇટોમીટર	★ રક્તકણોની સંખ્યા માટેનું સાધન	
માઇક્રોમીટર	★ નાની લંબાઇ માપવા માટે	
માઇલોમીટર	★ વાહને કાપેલું અંતર માપવા માટેનું સાધન	
સ્પેક્ટ્રોમીટર	★ પ્રકાશની તરંગલંબાઇ માપવા માટેનું સાધન	
ઓડિયોમીટર	★ અવાજની તીવ્રતા માપવા માટેનું સાધન	
ડેન્સિટીમીટર	★ ઘનતા જાણવા માટેનું સાધન	
મીનોમીટર	★ વાયુ પદાર્થનું દબાણ માપવા માટેનું સાધન	
રેડિયોમીટર	★ વિકિરણના માપન માપવા માટેનું સાધન	
એક્ટિનોમીટર	★ સૂર્યકિરણની તીવ્રતા માપવા માટેનું સાધન	

ટેકોમીટર	★ વાયુયાનો તથા મોટરબોટની ગતિ માપવા માટેનું સાધન	
કેસ્કોગ્રાફ	★ વનસ્પતિની વૃદ્ધિ તપાસવા માટેનું સાધન.	જગદીશચંદ્રબોઝ (ભારત)
સિસ્મોગ્રાફ	★ ધરતીકંપનું સ્થાન અને તેની તીવ્રતા માપવા માટેનું સાધન	
ટેલિગ્રાફ	★ તારનો સંદેશો મોકલવા માટેનું સાધન.	એમ.લમ્મોર્ડ (ફ્રાન્સ)
એસિલોગ્રાફ	★ વિદ્યુતપ્રવાહની ધુજારી માપતું સાધન	
કાર્ડિયોગ્રાફ	★ હવાની દબાણની અસર નોંધતું સાધન	
થર્મોગ્રાફ	★ દિવસના ઉષ્ણતામાનની અસરવાળો ગ્રાફ બનાવતુ સાધન	
ફોનોગ્રાફ	★ રેકર્ડ બનાવવા માટેનું સાધન	
સિનેમેટોગ્રાફ	★ નાની ફિલ્મને મોટા પડદા પર પ્રક્ષેપણ કરી જીવંત બનાવતુ સાધન	
સિસ્મોગ્રાફ	★ ધરતીકંપ માપક સાધન	
કાર્ડિયોગ્રાફ	★ હૃદયના વિદ્યુત સ્પંદન નોંધવા માટેનું સાધન.	એન્થોવેન (હોલેન્ડ)
બૈરોગ્રાફ	★ વાયુમંડળના દબાણમાં થનારા પરિવર્તનને જાણવા	
પોલીગ્રાફ	★ અસત્ય બોલવામાં આવેલ કથાનોને પકડી પાડતું યંત્ર	
એપિસ્કોપ	★ પરાવર્તિત ચિત્ર જોઈ શકાય તેવું સાધન	
એપીડાયોસ્કોપ	★ પદાર્થ વિસ્તૃત બનાવી જોવા માટેનું વપરાતું સાધન	
ગાયરોસ્કોપ	★ પૃથ્વીના ભ્રમણની અસર દર્શાવતુ સાધન	
ગેલ્વેનોસ્કોપ	★ વિદ્યુતપ્રવાહની સ્થિતિ દર્શાવતુ સાધન	
સ્ટેથોસ્કોપ	★ હૃદયના ધબકારા માપવા માટેનું સાધન.	રેનલેનક (ફ્રાન્સ)
પેરિસ્કોપ	★ સબમરીનમાં પાણીની સપતીના દ્રશ્યો જોવા માટેનું સાધન	
ટેલિસ્કોપ	★ દૂરના ગ્રહોનું અવલોકન કરવા માટેનું સાધન.	ગેલીલિયો (ઇટાલી)
બેરોસ્કોપ	★ હવાના દબાણનો ફેરફાર દર્શાવતુ સાધન	
માઇક્રોસ્કોપ	★ લેન્સ પદ્ધતિથી પદાર્થને મોટો બનાવી દેખાડવાનું સાધન	
ઇલેક્ટ્રોસ્કોપ	★ વીજભારની હાજરી માપવા માટેનું સાધન	
એપિડાયોસ્કોપ	★ પડદા પર આકૃતિ કરવા માટેનું સાધન.	
રેડિયોટેલિસ્કોપ	★ અવકાશી પદાર્થોમાંથી આવતા રેડિયો આવજો ઝીલતું સાધન	
સિનેમાસ્કોપ	★ ત્રણ પરિણામ દ્રશ્યમાન થાય તેવી યાંત્રિક યોજના	
સ્ટેરિયોસ્કોપ	★ (સૂક્ષ્મદર્શક) ઝીણી વસ્તુને મોટી બતાવવાનું સાધન	
હાઈડ્રોસ્કોપ	★ સમુદ્રનું તળિયું જોવા માટે માપવા વપરાતું સાધન	
હોરોસ્કોપ	★ હસ્તસામુદ્રિકશાસ્ત્ર અને તેનું દર્શન કરાવતું સાધન	
કિલોસ્કોપ	★ ટેલીવિઝન દ્વારા પ્રાપ્ત ચિત્રો	
કેલિડોસ્કોપ	★ રેખા ગણિતીય આકૃતિ વિવિધ પ્રકારની દેખાય છે.	

સ્ક્રિગ્મોફોન	★ નાડીના ધબકારના અવાજ ઉત્પન્ન કરવા માટેનું સાધન.	
માઈક્રોફોન	★	ગ્રેહામબેલે (અમેરિકા)
ટેલિફોન	★ દૂરની વ્યક્તિ સાથે વાત કરવા માટેનું સાધન.	ગ્રેહામબેલે (અમેરિકા)
એડીફોન	★ બહેરા માણસોને સાંભળવામાં મદદ કરતું સાધન.	
ગ્રામોફોન	★ રેકર્ડ કરેલ ધ્વનિ સાંભળવા માટેનું સાધન.	થોમસ આલ્વા એડીશન
ઓપ્ટોફોન	★ અંધ વ્યક્તિ છાપેલું પુસ્તક વાંચી શકે તે માટેનું સાધન	
રેઈનોગેજ	★ વરસાદ માપવા માટેનું સાધન.	
ડાયનેમો	★ યાંત્રિકશક્તિ દ્વારા વીજળી ઉત્પન્ન કરતું સાધન.	
ડાયલિસિસ	★ કિડનીની ખરાબવાળા રોગીનું લોહી સાફ કરવાનું મશીન.	
	★	
	★	
	★	
	★	
	★	
	★	
	★	
	★	
	★	
	★	